NUMMER 52 EEN UITGAVE VAN HET PAULUS ARCHIEF JUNI 2013

BOUTERBODE

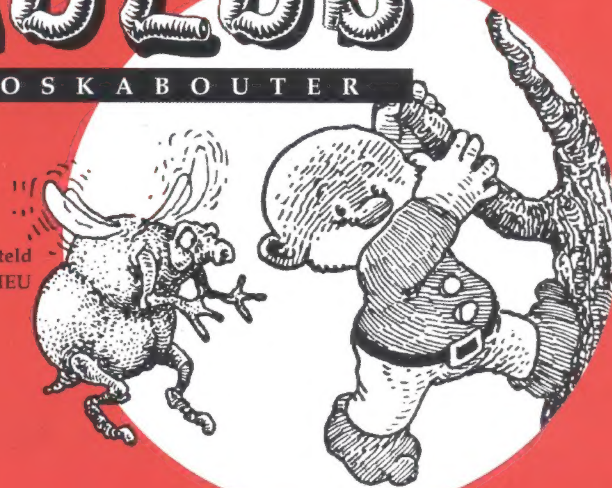

WAWWA IS TERUG

Er tikt een vogeltje tegen het raam van het appartement, en weer en weer... Het is een kwikstaart die ons kennelijk iets wil vertellen. We volgen hem het bos in, het Hoornerbos op Terschelling, en vinden een olifantje dat in een boom hangt. Het koestert zich in de zonnewarmte en hoopt dat zich binnenkort iemand over hem ontfermt.
Lang geleden werd het olifantje ook al eens in dit bos verloren. Zijn naam was Wawwa. Oehoeboeroe dacht in eerste instantie dat het een bloem was; een niet al te nozele opmerking van de oude uil. Het was Dorinde van Oort die haar knuffel hier in 1947 verloor. Paulus vond hem terug en Jean Dulieu maakte er een boek van. En nu lijkt Wawwa te zijn teruggekeerd en opnieuw verloren. Hoe lang moet hij dit keer wachten om te worden teruggevonden?

Meul

De Rode Reeks
EINDELIJK VOLTOOID

Dit voorjaar verscheen het *Paulus*-boek *Bouterbijters in het bos* als 23e deel in de Rode Reeks. Begin jaren negentig lanceerde Uitgeverij De Meulder met enig tromgeroffel de eerste twee delen van deze serie en haalde daarmee het televisieprogramma *Nova*, waarin Charles Groenhuijsen het nieuws bekend maakte. Sindsdien is er veel veranderd. *Nova* is al lang van de buis verdwenen, Charles is Paulus ontstegen en de Rode Reeks is voltooid, want met deze nieuwe uitgave zijn alle verhalen van de derde en laatste serie krantenstrips van Jean Dulieu nu gepubliceerd.

Voor velen zal de nieuwe titel een verrassing zijn, omdat men aannam dat de in 2009 verschenen uitgave *Het hoedenfeest* het allerlaatste boek was.
De reden voor het uitblijven van deel 23 was dat er van dit verhaal geen originele tekeningen werden teruggevonden. Contacten met verzamelaars van origineel werk bracht geen enkele originele stripstrook boven water, in tegenstelling tot vorige uitgaven, die allemaal konden worden gerealiseerd op basis van de oorspronkelijke pentekeningen.
Dit maakte het noodzakelijk om bij dit laatste boek uit te gaan van wat in de krant stond afgedrukt en dat waren niet de allermooiste reproducties (om het maar zacht uit te drukken). Diezelfde verzamelaars stelden echter wel hun *Bouterbijter*-knipsels uit verschillende krantenedities ter beschikking. Knipsels waarvan de drukkwaliteit per aflevering nogal varieerde. Het gaf de vormgever handenvol werk om van die krantenstroken iets moois te maken, maar het resultaat was uiteindelijk zeer bevredigend.

LEES VERDER OVER DE BOUTERBIJTERS OP PAGINA 2

– VERVOLG VAN PAGINA 1

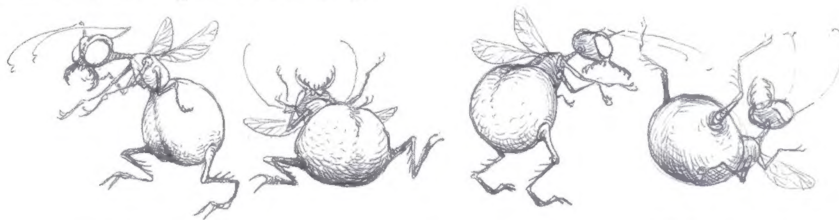
BOUTERBIJTERS IN HET BOS

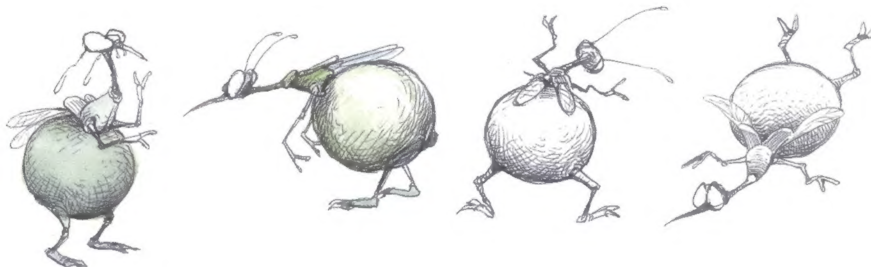
Het stripverhaal rond de bouterbijters is de oerversie van de Leopold-uitgave *Paulus en de insecten*, waartoe Dulieu zijn striptekeningen destijds omzette in met balpen getekende illustraties.
Dit leverde zijn toenmalige uitgever technisch gezien overigens evenveel problemen op als de krantenreproducties de *Bouterbijter*-uitgever.

Centraal in het verhaal staat de bedreiging van de bosbewoners door honderden insecten met vreemde namen als veerbijter, snuitzuiger, prilknijper, pierpeuzelaar en de gevaarlijkste van het stel, de bouterbijter.
Het is Jean Dulieu op z'n best, zowel in tekening als in vertelling. Daardoor is dit 23e boek een mooie afsluiting van de Rode Reeks.

De verhalen die in deze reeks zijn opgenomen, werden eerder gepubliceerd in een groot aantal regionale dagbladen. De 2300 stripstroken vormden Dulieus laatste grote *Paulus*-project en zo kwam er na veertig jaar een einde aan de boskabouteravonturen.
In de bijlage achterin dit boek vindt u informatie over het ontstaan van deze krantenstripreeks, geïllustreerd met een persoonlijke tekening uit het schetsboek van de auteur.

Rode Reeks – deel 23
– *Bouterbijters in het bos*
ISBN 978-90-6447-018-9 | 108 PAGINA'S |
€ 14,90

Aan het stripverhaal gingen heel wat insectenstudies vooraf

POST VOOR PAULUS

U blijft ons schrijven en dat houdt ons bij de les. Uit de vele brieven en e-mails selecteerden we deze keer twee bijdragen. Beide afzenders kregen de Paulus-boekenlegger toegestuurd.

Dicht bij het origineel

Gelukkig ben ik in de positie om de heruitgave van het Winterboek te kunnen vergelijken met het origineel dat ik, jaren geleden, voor een habbekrats op de kop heb kunnen tikken. Die vergelijking kan de nieuwe uitgave wat mij betreft moeiteloos doorstaan.
In eerste instantie had ik gehoopt op een facsimile uitgave maar bij nader inzien ben ik blij dat daar niet voor gekozen is. Niet alleen zouden we dan het complete omslag hebben moeten missen (nou ja, die had dan misschien nog als extra stofomslag geleverd kunnen worden) maar persoonlijk vind ik ook de nieuwe layout beter, vooral waar het de plaatsing van de kleurenplaten betreft.
Wat de kleuren zelf betreft: Prachtig! Ze zijn wat feller en donkerder afgedrukt dan in de oude uitgave, maar misschien zijn ze daar wel iets te flets en licht. Alleen een vergelijking met de originelen kan dat beantwoorden. Ik weet hoe zorgvuldig je bent dus ik neem onmiddellijk aan dat de kleuren in de nieuwe uitgave zo dicht mogelijk bij het origineel komen.

Gerard Bakkus
TILBURG

Paulus per paplepel

De Bouterbode wordt hier door jong en oud verslonden... Zeker nu hij in kleur is. Hij gaat er met de paplepel in... Vandaar het slabbetje!

Koert Broersma
ASSEN

De terugkeer van een stelletje lastpakken...

Pliepen in het bos

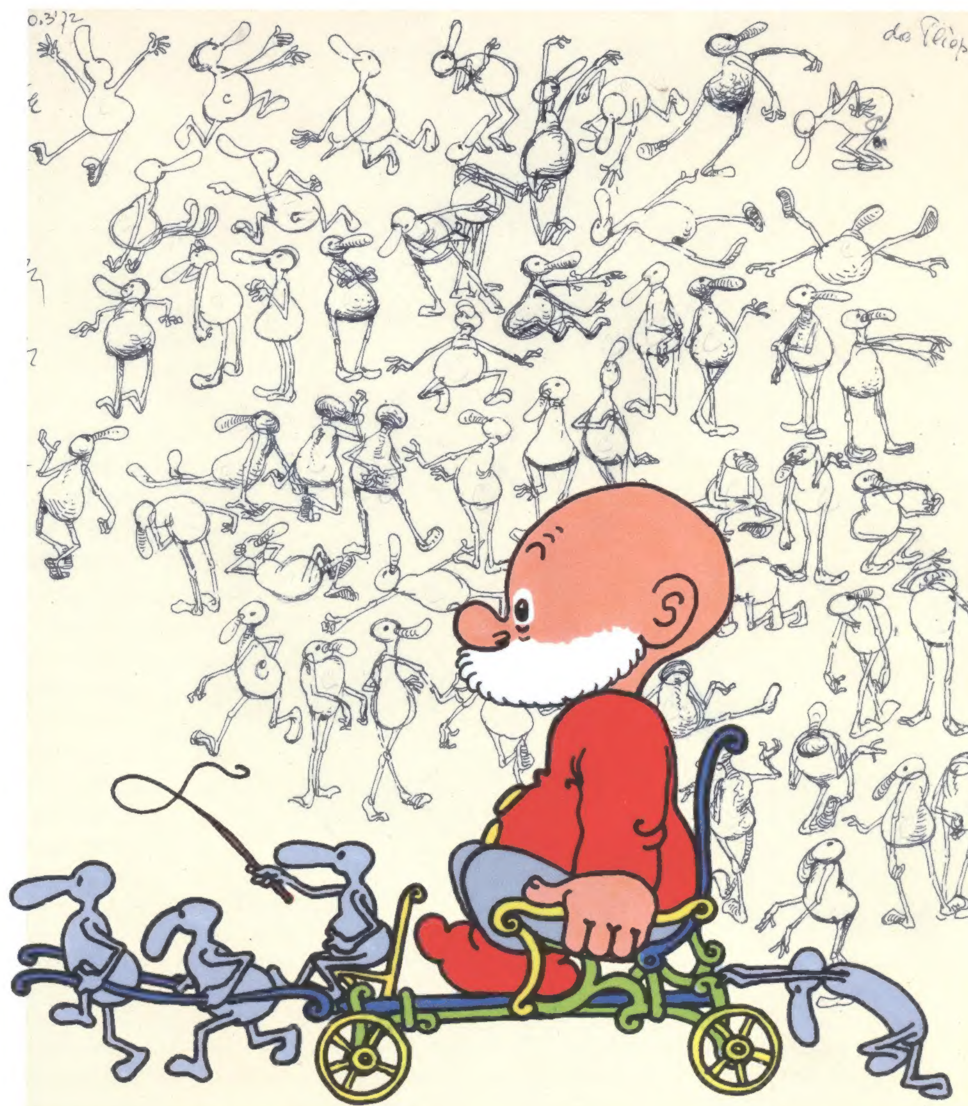
De nieuwe uitgave Bouterbijters in het bos zit niet alleen vol vreemde insecten, ook de pliepen keren in dit verhaal terug. Voor *Paulus*-liefhebbers is de pliep natuurlijk geen onbekende. Maar nemen we dit vreemde wezen eens onder de loep, dan ontdekken we al snel een wonderbaarlijke metamorfose!

De eerste schetsen voor *Bouterbijters in het bos* maakte Dulieu in 1979 tijdens zijn verjaardag, toen hij genoeg had van alle drukte en visite en in de tuin rondkruipende kleine diertjes begon te tekenen.
Wie die eerste insectenschetsjes bestudeert, zal het opvallen dat Dulieu niet meteen met het tekenen van insecten zelf begon, maar zich eerst afreageerde op zijn verjaardagsvisite en deze weergaf als met elkaar argumenterende pliepen. Al snel veranderden ze in insecten, waarna hij er wekenlang zijn fantasie op losliet (*zie BB #32, pagina 3*).
Dat de kunstenaar op zijn schetsve met pliepenl begon, was niet zo vreemd. Hij had ze enkele jaren daarvoor namelijk al eens laten opdraven voor de leader van zijn tekenfilms.

Oorspronkelijk vloeiden ze ruim een halve eeuw geleden uit zijn pen en verschenen in april 1958 voor het eerst in een *Paulus*-vervolgverhaal in het tijdschrift *Kris Kras*. In de eerste aflevering daarvan waren ze trouwens nog niet in beeld. Toen was er alleen maar een doos die Paulus in het bos zag staan.
Uit de doos klonk gezoem, geknars, geratel, geknor en een pieperig gegrinnik en als Paulus een beetje had rondgevraagd, dan had hij misschien wel kunnen weten dat er een pliep in zat. Een raar wezen met een pesthumeur en volkomen onaangepast. Op het moment dat de nieuwsgierige boskabouter de inhoud van de doos wilde bekijken, ontsnapte de pliep en zette het hele grote bos op stelten; zelfs Eucalypta joeg hij de boom in.
Na verloop van tijd bouwde professor Punt tegen beter weten in een pliepval. Op de paginagrote illustratie van dit bouwwerk ontdekten we voor het eerst ook andere pliepen. Er waren er dus meer! Ze zagen er allemaal verschillend uit en sommigen pliepen hadden veel weg van een insect.
Het is mogelijk dat lezers van *Kris Kras* bij genoemde tekening een déjà vu hadden, bij het zien van het kleine pliepje bij de ingang van de pliepval. Hetzelfde wezentje was namelijk al eerder gebruikt in de *Paulus*-aflevering van enkele maanden daarvoor, getiteld *Dag vader Pen*. Daarin liet de tekenaar zien hoe alle *Paulus*-figuren bedoeld of onbedoeld ooit uit zijn pen waren gevloeid. In die illustratie danste ook een (toen nog) onbekend wezentje rond, waarvan we later pas vernamen dat het een pliep was. De allereerste pliep die zich ooit liet zien.

Na dat optreden in *Kris Kras* trokken de pliepen zich terug. Heel af en toe zag je er nog een opduiken in de een of andere tekening, maar hun rol was voorlopig uitgespeeld. Dat in tegenstelling tot hun meer uitgewerkte opvolgers, de eikelmannetjes, die begin jaren zestig een grote toekomst tegemoet leken te gaan.
Pas tien jaar later keerden de pliepen terug in de leader van de *Paulus*-tekenfilms.
In de tussenliggende tijd leek zich een belangrijke evolutie te hebben voltrokken, waarbij de insectachtige pliepen het veld ruimden en de meest eenvoudige pliepensoort het van de kennelijk zwakkere en ingewikkeld gevormde varianten won.
De kale wezentjes, een soort worstjes op pootjes, waren hierdoor uitermate geschikt om in een tekenfilm te figureren.

Wie er *Bouterbijters in het bos* op naslaat, zal zien dat de pliep sindsdien een herkenbaar soort is geworden. Het zijn nu wezens met gelijke uiterlijke kenmerken. Ook hun karakter is veranderd. Ze zijn nog steeds stinkend eigenwijs en rechtlijnig (zéér rechtlijnig!), maar hun pesthumeur is verdwenen en maakt zelfs regelmatig plaats voor een zekere schijterigheid. De pliepval kan gerust bij het grof vuil!
Wie denkt dat de insectenachtigen van de eerste pliepensoort in vijftig jaar tijd zijn uitgeroeid, zal na het lezen van het laatste deel van de Rode Reeks moeten beamen dat het er meer op lijkt dat zij zijn uitgegroeid tot de meest bizarre insectensoorten die je je voor kunt stellen, waarbij de Bouterbijter een alom gevreesd type is!

In de leader van de televisietekenfilm trokken pliepen de kar.

HET EINDE VAN EEN MEESTERWERK

- door Jean Dulieu

Het leek wel of dat laatste portret Hein Klodder naar het hoofd was gestegen. Hij barstte haast van trots. 'Ik ben altijd een uitermate bescheiden mens geweest,' riep hij uit. 'Maar dat is nu niet langer mogelijk. Als de grootmeester Hein Klodder bescheiden was, wat zouden dan de meesters moeten zijn? Om van de arme leerlingschilders maar helemaal te zwijgen. De stakkerds zouden nooit meer een palet aan durven raken. Hoera, ik ben dus de grootste van allemaal!'

Hein Klodder sprong rond als een biggetje dat op een mierennest is gaan zitten en hij maakte daarbij zo'n lawaai dat Oehoeboeroe weer aan kwam fladderen.

'Paulus,' riep Oehoeboeroe opgewonden, 'heeft die malle snuiter nou toch muzen gevangen?'

'Ja,' juichte Hein Klodder, 'ik heb de muze gevangen, met deze penselen. Ik ben de grootste muzenvanger die ooit geleefd heeft.'

'Kom kom,' sprak Oehoeboeroe uit de hoogte, 'je vergeet dat ik...'

'Ach wat!' riep Hein klodder. 'Je weet niet eens wat een muze is, je hebt geen sikkepit verstand van kunst, je bent een uil.'

'Dat laatste is helendal zeer juist,' zei Oehoeboeroe.

'Je bent een uil van een uil,' schaterde Hein Klodder en toen gaf hij Oehoeboeroe een speelse opstopper in zijn buik, waardoor de brave uil omver tolde.

'Hi, hi, hi, hoedelieeeeee,' joelde Hein, 'wat weet een uil nou ook van schilderijen af? Niets immers! Hahaaaa, niets!'

Daarna maakte de dwaze schilder van pure vreugde zo'n grote luchtsprong, dat hij met zijn bretels aan een boomtak bleef haken en juist boven de kop van Oehoeboeroe bungelde.

Oehoeboeroe zat nog op dezelfde plaats waar hij was omgevallen. 'Waarde vriend,' sprak hij afgemeten, 'ik mag dan niet veel van schilderijen afweten, maar volgens mij had je beter een stoel kunnen maken.'

'Wat bedoel je?' vroeg Hein Klodder verblekend.

'Wou je mijn meesterwerk soms met een stoel vergelijken?'

'Dat tracht ik te doen,' zei Oehoeboeroe, 'maar ik kan je met de poot op het hart verzekeren, dat een stoel veel gemakkelijker zit.'

Toen bemerkte Hein pas waar Oehoeboeroe op zat.

'O,' kreunde hij.

'Tja,' zei Oehoeboeroe.

(WORDT VERVOLGD)

BOUTERBODE 52
REDACTIE Maarten J. de Meulder
POSTADRES Dobbenwal 47, 9407 AD Assen
MAILADRES bouterbode@paulusarchief.nl

ABONNEMENT BB51 t/m 55: € 7,50 op Ingbank 3945495 t.n.v. Uitgeverij De Meulder, Assen – of via aankoop in de webwinkel van *www.demeulder.nl*

VORMGEVING Rudy Vrooman, Zaandam
VERANTWOORDING PAULUS-ILLUSTRATIES

TIJDSCHRIFTCODE ISSN 1388-2465